

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

În No. 11 al acestui ziar, s'a publicat decizia Înaltei Curți de Casație No. 373/99, cu oare-care observațiuni. Recetind acea decizie și examinând dosarul, am văzut că unele din principiile de drept dezvoltate de mine nu se potrivesc întocmai cu speța judecată de Înalta Curte și că, de altminterlea, decizia se susține atât în drept cât și în fapt.

D. A.

S U M A R

O mică observație asupra art. 444 Pr. civ., de d. Arthur G. Sion.

JURISPRUDENȚA STREINĂ :

Curtea de apel din Turin : *Mondino cu Grosso*, cu o adnotațiune de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Înalta Curte de Casație și Justiție, s. II : A. G. Loiso, *agentul companiei de navigație «Egee» cu Ministerul de externe și Căpitănia Portului Galați.*Idem : *Adolf Tailier și Procurorul general al Curții de apel Iași cu o observație.*

Informațiuni.

O mică observație asupra art. 444 Pr. civ.

Printr'un articol anterior, am atras atențiunea asupra redactării defectuase a art. 468 din pr. civ.; astăzi îmi propun să fac câte-va observațiuni asupra art. 444 pr. civ.

Iată ce zice acest articol :

«Licitatiunea se va face pe bani gata și obiectul se va preda aceluia care va și număra prețul cu care i s'a adjudecat.

«Dacă acela căruia s'a adjudecat obiectul nu «va număra prețul, el se va vinde din nou și adjudecatorul d'intîi va răspunde scăderea ce va «eși la a doua vîndare.

«Numărarea prețului se va face saū în fața locului, saū cînd obiectul se va transporta la casa adjudecatorului.

Asupra părții întîi din acest articol, nu aş avea nimic de zis.

Partea a doua însă, nu este destul de complectă. Nu se prevede în adevăr lămurit, cînd trebuie a se vinde din nou obiectul, în caz cînd acela asupra căruia s'a adjudecat, nu număra

prețul. Urmează ca această vîndare să se facă *imediat, în aceeași zi*, saū trebuie pentru aceasta un nou termen și, prin urmare, noi afipte de publicațiuni ?

Se întîmplă, în adevăr, la licitațiuni de vîndări mobiliare, ca acela asupra căruia s'a adjudecat obiectul, să nu răspundă prețul și aceasta de sigur atunci cînd obiectul nu valorează suma cu care s'a adjudecat.

Care e atunci datoria agentului care a instrumentat ? Poate el :

1° Să scoată *imediat* obiectul în revindere pe seama primului adjudecator ; saū 2° trebuie ca partea în drept să ceară de la instanța respectivă, fixarea unui nou termen de vîndare ?

Vom răspunde negativ, la prima întrebare, fiind-că legiuitorul arată, că, în asemenea caz, obiectul se va vinde din nou, dar nu precisează, ca el să se vîndă *imediat* în aceeași zi și, prin urmare, fără alte formalități.

La a doua întrebare, vom răspunde afirmativ ; căci trebuie să ne conformăm procedurii comune și să cerem de la instanța în drept fixarea unui nou termen de vîndare și să facem, prin urmare, noi publicațiuni.

Legiuitorul francez, prevînzînd această dificultate, s'a exprimat în mod clar și indiscutabil asupra acestui punct căci iată, în adevăr, ce zice art. 624 din procedura franceză :

«L'adjudication sera faite au plus offrant, en «payant comptant : faute de paiement, l'effet sera «revendu *sur-le-champ* à la folle enchère de l'adjudicataire».

Acel «*sur-le-champ*», care nu figurează în textul nostru, dă loc la dificultăți ce ar fi putut fi evitate, dacă legiuitorul s'ar fi gîndit să-l intercaleze în textul român. Dificultatea rezultă, în adevăr, nu numai de acolo, că agentul însărcinat cu vîndarea, nu știe, în asemenea caz, ce procedură să urmeze, dar și din faptul că nu știe, dacă chiar vîndînd *imediat* obiectul pe seama primului adjudecator, poate ca din garanția acestuia, în caz dacă o depune, să ia diferența

de preț ce ar eși la a doua adjudecare; sau trebuie o hotărîre condamnatoare, dată prin urmare de instanța în drept. Pentru aceasta ne unim cu părerea d-lui Săndulescu-Nănoveanu, care la întrebarea, dacă e suficient procesul verbal de vîndare spre a constrînge pe adjudecatarul ce n'a numărat prețul, de a da diferența, răspunde negativ, susținînd că trebuie o hotărîre condamnatoare.

Partea a 3-a din art. 444 pr. civ., care spune că numărarea prețului se va face, sau în fața locului, sau când obiectul se va transporta la casa adjudecatarului, lasă iarăși mult de dorit, prin faptul că poate să dea loc la diferite inconveniente.

Să presupunem, în adevăr, cazul când un agent judecătoresc avînd de efectuat vîndarea unei averi mobile, adjudecă asupra unui oare-care X un obiect. Acesta, față cu textul legii, refuză plata, înainte ca obiectul să-i fie transportat la casa sa ca adjudecatar. Ce se întâmplă atunci? Agentul trebuie momentan să suspende vîndarea, să se facă pe hamal ca să zică așa, aceluia X oare care, să-i ducă obiectul la domiciliul său, și acolo să primească banii. Presupunînd că acel X, e de bună credință și numără prețul, predarea s'a făcut și banii s'a încașat; la caz însă dacă X se resgîndește și la domiciliul său, în loc să numere prețul, inventează un pretext pentru a nu mai da banii, iată-l atunci pe agent silit să-și care obiectul înapoi și să-și piardă atât timpul cât și banii pe care i-ar fi putut încasa, dacă obiectul se preda și adjudecatarul număra imediat la locul vîndării, prețul obiectului.

Modificarea prin urmare a art. 444 din pr. civ. se impune, și credem că d-l Ministru al justiției va bine voi a ține seamă de aceste mici observațiuni, și cu aceasta va evita dificultățile la care dă loc un text defectuos.

Arthur G. Sion

JURISPRUDENȚA STREINĂ

CURTEA de APEL din TURIN

Audiența din 28 Decembrie 1899

Președinția D-lui PINELLI, Președinte

Mondino cu Grosso

Simulațiune.— Dovedirea ei între părți.— Proba testimonială.— Inceput de dovadă scrisă.— Jurământ decisoriu.— Interogator.— Admisibilitate.

Chiar în lipsa unui contra înscris sau act secret, simulațiunea poate tot-deauna fi dovedită între părțile contractante fie prin marturi sau presupțiuni, de câte-ori există un inceput de dovadă scrisă, fie, în cazul contrar, prin jurământul decisoriu sau interogatorul părții.

Acest interogator poate fi ordonat chiar atunci când nu există un inceput de dovadă scrisă, și chiar în cazul în care admisibilitatea dovezii testimoniale este subordonată unui atare inceput de probă.

Curtea,

Considerând că apelantul invoacă ca mijloc principal, pentru a îndepărta interogatoriul ordonat de tribunal, că una din părți nu poate, față cu cea-laltă, să atace în simulație actul autentic la care ea a luat parte, și că dovada simulațiunii nu poate fi, în asemenea caz, admisă de cât sub condițiunea de a produce un inceput de dovadă scrisă; Considerând că, în sprijinirea acestui mijloc, apelantul invoacă art. 1319 C. civ. italian (1175 C. civ. rom.), susținînd că acest text trebuie să fie interpretat cu ajutorul principiilor generale, sancționate de lege prin art. 1123, 1341, 1108, 1104 (969, 1191, 953, 908 C. civ. rom.), după care convențiunile legal făcute constituiesc legea părților contractante; Că, după aceste texte, acel care contractează o obligație trebuie s'o execute după modul convenit; Că convențiunea trebuie să rămăie așa cum părțile au conceput-o, până la producerea unui înscris care să anuleze actul intervenit din cauza erorii, dolului ori violenței, sau din cauza lipsei uneia din condițiile neapărate pentru existența sa; Considerând că apelantul susține că, în lipsa unui contra-înscris, nici o parte nu poate ataca actul în simulație; Considerând că, pentru a demonstra netemeinicia acestui mijloc, este suficient de a arăta că Codul civil n'a admis ca un act să nu poată fi atacat de cât prin producerea unui contra-înscris, iar nu alt-fel; Considerând, în adevăr, că art. 1319 (1175 C. civ. rom.) nu are alt scop de cât acel de a stabili că contra-înscrisurile nu pot avea efecte de cât între părțile contractante și succesorii lor universal, rădicînd ast-fel acestor acte ori-ce eficacitate în privința terților; Că din această dispoziție nu se poate trage conclusia că legiuitorul ar fi oprit dovada simulațiunii între părți în lipsa unui contra-înscris; Considerând că, în specie, nu este vorba de o simulație absolută, care ar face obligația inexistentă, ci de o simulație relativă, care lasă tot-deauna să subsiste un acord intervenit, cu toate că el este altul de cât acela care pare a fi avut loc între părți, de vreme ce acțiunea intimatului tinde a stabili că actul în chestiune, în forma care i s'a dat a unei vîndări sau unei cesiuni, nu se potrivește cu voința părților, care ar fi înțeles a da și a accepta un mandat de administrație; Considerând că, în lipsa unui contra-înscris care să stabilească simulațiunea, se poate administra proba cu marturi sau prin presupțiuni, de câte-ori există un inceput de dovadă scrisă, și în caz contrar, se poate recurge la jurământul sau interogatorul părții, intru cât este vorba de a se demonstra că cauza aparentă a unui act se deosebește de cauza sa reală, și că această cauză este simulată sau inexistentă; Considerând că interogatorul se poate admite, fără a se viola textele menționate de lege, căci chiar când ar fi vorba de a se face o dovadă contra cuprinsului unui act autentic, nu se susține, în specie, că nu s'a constatat cele petrecute în prezența notarului, ci numai că, în afară de prezența ofițerului public, s'a

petrec fapte de natură a stabili că declarațiunile făcute înaintea notarului nu cuprindeau adevărata intențiune a părților contractante; Considerând că apelantul susține în subsidiar că, dacă, pentru exercitiul acțiunii în simulație, nu se cere numai de cât producțiunea unui contra-înscris, totuși exercitiul ei ar fi subordonat la producțiunea unui început de probă scrisă; Considerând că este cu neputință de a se admite confuziunea pe care o face apelantul între dovada testimonială și interogatorul părților; Că, în adevăr, este vorba, în specie, de două soiuri de probe de natură deosebită: că, dacă admisibilitatea uneia din ele a fost restrânsă în oare care limite, cea-laltă nu are nici o margine; Că interogatorul nu are alt scop de cât de a provoca o mărturisire, și că mărturisirea este tot-deauna admisibilă ori care ar fi valoarea litigiului, și chiar în lipsa orî cărui alt element de probă; Considerând, pe de altă parte, că, după cum este cu neputință de a se compara proba cu marturî sau prin presupțiuni, probă necertă și periculoasă, cu acea care se poate trage din mărturisirea adversarului, care s'a considerat în tot-deauna ca regina dovedilor, tot ast-fel este cu neputință de a se aplica interogatorului rațiunile pentru care legea a adus o restricțiune admisibilității probei testimoniale; Că dispoziția limitativă a art. 1341 (1191 Cod. rom.), care nu se aplică de cât la proba testimonială, și care n'a fost întinsă la proba prin presupțiuni de cât prin un text formal, adecă prin art. 1354 (1203 Cod. rom.), nu poate fi întinsă la alte cazuri; Considerând că în zadar apelantul susține, pentru a stabili necesitatea unui început de dovadă scrisă în scopul de a se face admisibil interogatorul, că din acest interogator nu poate să rezulte de cât presupțiuni, de oare ce art. 1354 (1203 C. rom.) nu se referă de cât la dovada prin presupțiuni și nu poate fi întins prin analogie; Pentru aceste motive, confirmă sentința apelată, etc.

(Din *Dalloz Périod.*, 1898. 2. 398).

Adnotațiune. — Principiile admise de Curtea din Turin, în privința dovedirii simulațiunei între părțile contractante nu suferă nici o îndoeală; de aceea, prea puține cuvinte avem de dis în această privință, cu atât mai mult cu cât această materie a fost pe larg tratată în tom. V a lucrării noastre și în o excelentă monografie a D-lui Alex. Degré, publicată în *Dreptul* din anul 1891, No. 9 și 10, la care ne mărginim a trimete pe cetitorul doritor de a examina chestiunea sub toate fazele ei. Vom insista deci numai asupra câtor-va puncte.

Acțiunea în simulațiune poate fi definită: aceea care tinde a face să se declare de justiție că un act nu are existență reală și că el este numai aparent, fie în totul, fie în parte.

Așa dar, pe când prin acțiunea pauliană se revoacă un act al debitorului, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit, pentru că acest act, de și a avut ființă în realitate, el era fraudulos și dăunător creditorilor (art. 975), prin acțiunea în si-

mulațiune se tinde a se stabili, din contra, că actul n'a avut nici o dată ființă, și că bunul pretins înstrăinat de debitor n'a fost scos de cât în aparență din patrimoniul său, din care el n'a încetat nici o dată de a face parte. Aceștia sunt chiar termenii unei decisiuni a Curței din Lyon (28 Februar 1884): «O atare acțiune, ȳice cu drept cuvânt Curtea, nu are de scop ca bunul să reîntre în realitate în patrimoniul debitorului, ci de a face să se declare că el n'a eșit nici o dată din acest patrimoniu, din care el continuă încă de a face parte» ⁽¹⁾. Tot cam în asemenea termenii se exprimă și Curtea din București (23 Ianuar 1899): «Considerând, ȳice această din urmă decizie, că, conform art. 1718, 1719 C. C., care consacră regula de drept că averea debitorului, presinte și viitoare, servă ca gagiū al creditorilor, aceștia sunt în drept a face toate actele de natură a menține întreg patrimoniul debitorului, precum și de a exercita orî-ce acțiune care ar tinde la acest scop; că scopul acțiunii în simulațiune tinde tocmai la aceasta de a menține în patrimoniul debitorului bunul care n'a eșit de cât în mod aparent» ⁽²⁾.

Actul fraudulos, cu alte cuvinte, există, însă trebuie să fie revocat din cauza celor de al treilea; pe când actul simulat n'a avut ființă de cât în aparență și, ca atare, este *inexistent*. «Vendarea iconomicoasă intru nimic se socotește», ȳice Andronachi Donici (capit. 11, § 7).

«Considerând, ȳice foarte bine Curtea noastră supremă, că efectele acțiunii în simulație sunt diferite de acele ale acțiunii pauliane; că, prin acțiunea pauliană, se atacă actul ca *viciat*, pe când, prin acțiunea în simulație, el se atacă ca *inexistent*» ⁽³⁾.

Acțiunea în simulație nu este deci cărmuită de art. 975, ci de art. 966, căci actul inexistent n'are cauză și, ca atare, este lipsit de orî-ce efecte juridice. «Considerând ȳice Curtea din București, că un act este simulat când constată obligațiunii care, în realitate, nici o dată n'a existat, așa că, în caz de contestațiune, acțiunea ce s'ar deschide ar avea de obiect a se declara că acel act nu există; că obligațiunea ce el constată nu poate produce nici un efect neavând cauză, probându-se că adevărata cauză ce a dat naștere actului este simulațiunea, ear nu obligațiunea ce constată, etc.» ⁽⁴⁾.

Tot cam în asemenea termenii se exprimă și

⁽¹⁾ Veȳi Répert. Dalloz, *Supplément, Oblig.*, No. 376, p. 191, nota 1. Cȳr. Demolombe, XXV, 235. Baudry et Barde, *Oblig.*, I, 731, 733.

⁽²⁾ *Curierul judiciar* No. 32 din 1899, p. 264.

⁽³⁾ Veȳi Bulet. Cas., S-a I, anul 1886, p. 868, penult. considerent și *Dreptul* din 1887, No. 5.

⁽⁴⁾ *Dreptul* No. 63 din 1886.

Curtea din Caen (17 Mai 1873): «Considerând, ține această Curte, că falsitatea cauzei unei obligațiuni și simulația obligațiunii sunt, sub expresiuni diferite, unul și același lucru; că obligația nu este simulată de cât pentru că cauza exprimată în ea este falsă; că, dacă această cauză ar fi sinceră și obligația ar fi sinceră, etc.» (5).

Aceste principii sunt nu se poate mai simple. Cu toate acestea, cea mai mare confuzie domnește în jurisprudență, și multe din decisiile, cele mai recente chiar, confund acțiunea în simulație cu acțiunea pauliană (6).

Orî ce act poate fi atacat în simulație, chiar și hotărârile judecătorești (7).

Actul autentic nu este la adăpost de această acțiune, pentru că ceea ce se crede până la înscrierea în fals despre dispozițiunile și convențiunile ce el constată (art. 1173), nu sunt declarațiunile părților, ci numai formalitățile substanțiale pe care judecătorul le atestă că s'au îndeplinit înaintea lui.... *quorum notitiam et scientiam habet propriis sensibus visus et auditus*, după cum se exprimă Dumoulin (Molineus): «Considerând, ține foarte bine Curtea din București, că, după dispozițiunile art. 1173, actul autentic face probă până la înscrierea în fals, numai despre existența materială a faptelor constatate de judecător ca îndeplinite de dînsul sau petrecute înaintea sa, ear nu și în ceea ce privește și sinceritatea faptelor juridice constatate de dînsul. Și în adevăr, simulația fiind un fapt străin celor ce el a constatat, și părțile cerînd să dovedească simulația actului autentic, nu contestă autenticitatea declarațiunilor lor înaintea judecătorului, ci pretind să stabilească neseriositatea acelor declarațiuni; prin urmare, actul autentic nefăcînd credință de cât până la proba contrară, în ceea ce privește realitatea și sinceritatea faptelor petrecute între părți, ele au dreptul de a ataca pe calea ordinară, ca simulate, convențiunile, dispozițiunile sau declarațiunile ce actul autentic conține, etc.» (8).

(5) Veđi această decizie în Répert. lui Dalloz, *Supplément, Oblig.*, 193, *ad notam*, coloana 2. Sirey, 1874, 2, p. 48, coloana 3. Cpr. Alex. Degré, *Dreptul* No. 9 din 1891, p. 68.

(6) Curtea din București, S-a I, a făcut de curînd această confuziune regretabilă (14 Oct. 1898). *Dreptul* No. 78 din 1898.

(7) Cpr. C. Galați și Cas. rom. *Dreptul* No. 54 din 1890. Bulet. Cas. S-a I, anul 1890, p. 1100.

(8) Veđi *Dreptul* No. 36 din 1887. În același sens, C. București. *Dreptul* No. 7 din 1875 (considerente citate mai la vale) și No. 64 din 1893. Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1886, p. 436. *Dreptul* No. 34 din 1879; No. 84 din 1883; No. 16 din 1884. Trib. Ilfov și Gorj: *Dreptul* No. 67 din 1891 și No. 71 din 1893; No. 75 din 1894. Trib. Argeș. *Dreptul* No. 41 din 1881. În cât privește jurisprudența franceză, veđi *Pand. Périod.*, 87. 1. 290. D. P. 91. 1. 202. D. P. 93. 2. 291. D. P. 96. 1. 198 și 201. D. P. 96. 2. 426. D. P. 97. 1. 126 și 582. Cpr. Laurent, XIX, 135 urm. Demolombe, XXIX, 271 urm. Aubry et Rau, VIII, § 755, p. 210 urm., etc.

Actele autentice și hotărârile judecătorești putînd fi atacate prin acțiunea în simulație, s'a decis cu drept cuvînt că și vîndările publice sunt supuse acestei acțiuni și că, prin urmare, se poate în tot-deauna stabili, bine înțeles, cât timp acțiunea nu este prescrisă, că și în urma adjudecării, proprietatea bunului expropriat a ramas tot în patrimoniul debitorului: «Considerând, ține cu drept cuvînt Curtea din București, că simulațiunea poate să existe în verice natură de acte, de oare-ce nici o garanție legală nu poate opri pe părți de a simula un act, de a face numai aparențele unui act, fără ca acel act să existe în realitate, căci sinceritatea intențiunei, element cu totul abstract, nu poate cădea sub constatarea ofițerului public, care nu poate constata cu mai multă sau mai puțină forță probantă de cât numai faptele materiale ce cad sub simțurile sale, precum: declarațiunea părților, numărările de bani, etc., fără însă a putea constata și dacă acele declarațiuni sunt sincere, dacă au de scop a crea un act serios, sau numai un act aparent, o simplă formă fără substanță, fără a putea constata dacă acea numărare de bani ce se face înaintea sa este sinceră, serioasă, sau din contra se face cu banii chiar a persoanei care 'i primește sau cu banii ce au a se restitui pe sub mână, puțin mai în urmă, aceluia ce 'i a numărat în prezența unei autorități publice, etc.» (9).

Aceste fiind expuse, să venim acum la dovedirea acțiunei în simulație.

Pe când acțiunea pauliană nu poate fi exercitată de părțile care au făcut actul fraudulos (10), acțiunea în simulație aparține din contra nu numai terților, dar și părților contractante, pentru că, precum am spus mai sus, actul simulat neavînd ființă, orî-cine poate să ceară ca justiția să recunoască inexistența lui, stabilind că el nu are ființă de cât în aparență. Părțile, ca și cei de al treilea, trebuie să poată stabili simulația actelor lor, pentru că, după cum se exprimă jurisconsultul Modestinus, contractele fictive (*imaginarii*), *iconomicoase* sau *făfarnice*, după cum se exprimă art. 1232 din Codul Calimach (916 C. austriac) și Andronachi Donici (capit 10, § 6, *in fine* și capit. 11, § 7), nu sunt obligatorii, nici chiar în vîndări, de oare ce ele nu sunt de cât o ficțiune lipsită de orî ce adevăr: «*Contractus imaginarii etiam emtionibus juris vin-*

(9) *Dreptul* No. 7 din 1875. Cpr. Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1893, p. 436. Veđi și Cas. fr. D. P. 72. 1. 40. D. P. 84. 1. 229.

(10) Cpr. Trib. Covurlui. C. *Judiciar* No. 2 din 1896. Thiry, II, 643. Baudry et Barde, *Oblig.*, I, 710. Laurent, XVI, 494. C. Toneanu, C. *Judiciar* No. 4 din 1894.

culum non obtinent: cum fides facti simulatur non intercedente veritate» ⁽¹¹⁾.

Acțiunea părților n'ar putea deci fi respinsă prin adagiul: *Nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, cu atât mai mult cu cât această maximă, ast-fel formulată de Godfroy (*ad legem* 5, Cod., 7, 8, *De servo pignori dato manumisso*), n'a fost admisă de legiuitorul modern ⁽¹²⁾. Este adevărat că Curtea din Chambéry și acea din Bourges au decis contrarul, respingând acțiunea părților prin aplicarea maximei suscitată ⁽¹³⁾, însă această teorie a fost cu drept cuvânt părăsită, și decisiunea Curței din Bourges, casată.

Așa dar, atât terții cât și părțile contractante, trebuie să poată în principiu exercita acțiunea în simulație.

În cât privește însă mijloacele prin care simulația poate fi dovedită, doctrina și jurisprudența fac următoarea distincțiune:

Creditorii fiind terți persoane și, ca atare, în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă despre simulațiune, vor putea, în toate cazurile s'o stabilească prin martori și presupțiuni, chiar în lipsa unui început de probă ⁽¹⁴⁾; pe când părțile contractante nu vor putea, în regulă generală, s'o stabilească de cât cu un contra-inscris sau act secret (art. 1175), și în lipsa unui asemenea act, cu martori și presupțiuni, însă nu-

⁽¹¹⁾ Veđi și Cod., 4, 22, a căruți titlu este: *Plus valere quod agitur, quam quod simulate concepitur* (ceea ce a fost în realitate făcut în un act, are mai multă putere de cât termenii de care s'au servit părțile spre a-l colora).

⁽¹²⁾ Cpr. Cas. fr. D. P. 87. 1. 396. *Pand. Périod.* 87. 1. 135 C. Bourges. *Pand. Périod.* 97. 1. 21. Cpr. și Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1881, p. 316. Mai veđi încă, Bédarride, *Du dol et de la fraude*, III, 1286. Baudry et Barde, I, 316 și 733. T. Huc, VII, 230. Laurent, XVI, 121. Demolombe, XXIV, 381. Baudry, II, 854. Aubry et Rau, I, § 35, p. 115.

⁽¹³⁾ Veđi D. P. 61. 5. 328, No. 12.

⁽¹⁴⁾ Cas. Rom., S-a I, Bulet. an. 1881, p. 313. Bulet. 1883, p. 436 și 1203. *Dreptul* No. 16 din 1884 și No. 31 din 1888. Bulet. an. 1888, p. 321 și an. 1889, p. 595. C. București. *Dreptul* No. 7 din 1875; No. 62 și 71 din 1884. *Dreptul* No. 47 din 1885 și No. 14 din 1887. *Dreptul* No. 64 din 1893 și No. 79 din 1896. C. Craiova și București. *Dreptul* No. 73 din 1890 și No. 78 din 1898. Trib. Ilfov, Putna, Gorj, Ialomița, Brăila, etc. *Dreptul* No. 67 din 1891; No. 42 din 1892; No. 71 din 1893; No. 62 din 1894. C. Judiciar No. 17 din 1897. Trib. Argeș. *Dreptul* No. 41 din 1881. Această din urmă sentință, dată sub președ. amicus nostru I. Rădoi, dice că aceste reguli sunt aplicabile și părților contractante, ceea ce nu poate fi considerat de cât ca un *lapsus calami*. În cât privește jurisprudența franceză, veđi D. P. 79. 1. 401. D. P. 83. 1. 292. D. P. 84. 1. 229. D. P. 86. 1. 327. D. P. 93. 2. 476. D. P. 98. 2. 398, etc. Cpr. Baudry et Barde, I, 737. Laurent, XII, 328; XVI, 498 și XIX, 603. T. Huc, VII, 233. Marcadé, V, art. 1348. No. III. Păucescu, I, 469. Al. Degré, *Dreptul* No. 9 din 1891. Demolombe, XXX, 179. C. Toneanu, C. Judiciar, No. 8 din 1894. *Pand. fr. Ac. paulienne*, 245, etc.

mai în cazul când vor avea un început de probă scrisă (art. 1197) ⁽¹⁵⁾.

Pentru ca părțile contractante să poată administra de a dreptul proba testimonială și a presumpțiunilor, fără nici un început de dovadă scrisă, trebuie ca actul lor să fi avut de scop fraudarea unei legi de interes general și de ordine publică ⁽¹⁶⁾, sau ca consimțământul uneia din ele să fi fost smuls prin fraudă, dol sau violență (art. 1203 C. C.) ⁽¹⁷⁾, sau cel puțin ca partea care voește a ataca actul ca simulat să fi fost în imposibilitate morală de a-și procura un contra-inscris ⁽¹⁸⁾. Chestiunea de a se ști dacă părțile pot de a dreptul administra proba testimonială în caz de fraudă la lege este însă supusă discuțiunei, și Laurent ⁽¹⁹⁾ nu admite pentru părți proba prin martori sau prin presupțiuni, în caz când simulațiunea concertată între ele ar fi avut de scop fraudarea legii, de cât atunci când partea interesată ar fi fost în imposibilitate de a-și procura un contra-inscris. Marcadé ⁽²⁰⁾ observă însă, și această observație ni se pare peremptorie, că partea care a subscris o obligație mincinoasă, prin poziția sa falsă în care se află față cu cea-laltă parte contractantă, se găsește în o imposibilitate morală de a cere un contra-inscris, menit a anula mai în urmă obligațiunea sa ⁽²¹⁾.

⁽¹⁵⁾ Cas. rom., S-a I, Bulet. an. 1883, p. 917. *Dreptul* No. 16 din 1884 și No. 50 din 1885. Bulet. S-a I, anul 1885, p. 386. Bulet. 1886, p. 282. C. București, Craiova și Galați. *Dreptul* No. 62 din 1884 și No. 22 din 1888. *Dreptul* No. 73 din 1889; No. 2 și 54 din 1890. *Dreptul* No. 17 din 1891 și No. 83 din 1892. Trib. Tutova, Gorj și Covurlui. *Dreptul* No. 84 din 1887; No. 41 din 1888; No. 67 din 1891. C. Judiciar No. 2. din 1896. Cpr. D. P. 87. 1. 327. *Pand. Périod.* 87. 1. 290. D. P. 88. 2. 125. D. P. 97. 1. 126. *Pand. Périod.* 97. 1. 499. D. P. 98. 2. 398. C. Roma și Cas. fr. Sirey, 99. 4. 37 și 1. 488. D. P. 99. 1. 344. Veđi și Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1898, p. 175. Tot în acest sens se pronunță și doctrina. Veđi autorii citați în tom. V a lucrării noastre, p. 275, nota 2.

⁽¹⁶⁾ Cpr. Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1878, p. 112 și anul 1887, p. 417. Bulet. an. 1891, p. 756. *Dreptul* No. 5 din 1892. C. București. *Dreptul* No. 62 din 1884 și No. 36 din 1887. *Dreptul* No. 17 din 1891, ultim considerent, Trib. Ilfov. *Dreptul* No. 54 din 1882. Cpr. Cas. fr. D. P. 88. 1. 346. C. din Roma. Sirey, 1899. 4. 37. T. Huc, VIII, 234. Bonnier, *Tr. des preuves*, I, 142. Bédarride, *Du dol et de la fraude*, III, 1290 urm. Demolombe, XXX, 181 urm. Marcadé, V, art. 1348. No. IV, etc.

⁽¹⁷⁾ C. Iași, București și Galați. *Dreptul* No. 72 din 1883; No. 62 din 1884 și No. 83 din 1892. Trib. Tutova și Putna. *Dreptul* No. 41 din 1888 și No. 42 din 1892. Cpr. C. Bordeaux. *Pand. Périod.* 97. 2. 21. Laurent, XII, 331. Aubry et Rau, VIII, § 765, p. 351.

⁽¹⁸⁾ Cpr. C. București. *Dreptul* No. 36 din 1887, consid. de la p. 287, coloana 2.

⁽¹⁹⁾ Laurent, XIX, 594 urm. Cpr. și C. București, *Dreptul* No. 74 din 1897.

⁽²⁰⁾ Marcadé, V, art. 1348, No. IV.

⁽²¹⁾ Cpr. Aubry et Rau, VIII, § 765, p. 353, 354 și C. București, decisiia mai sus citată. *Dreptul* No. 36 din 1887, p. 287.

Eată pentru ce jurisprudența este astăzi aproape unanimă spre a decide că, de câte ori părțile, prin convenția lor, au călcat o lege de ordine publică, de atâtea ori ele vor putea să dovedească fraudă prin orice mijloace, fără nici un început de probă scrisă, căci art. 1203 admitând că dolul și fraudă pot fi stabilite prin simple presupțiuni, și prin urmare, și prin martori, nu este nici o rațiune de a se decide că asemenea dispozițiune se aplică numai fraudei în contra persoanelor, ear nu și fraudei în contra legii. A decide contrariul, ar fi a se asigura impunitatea fraudei; și nu se poate admite că legiuitorul, care are tot interesul ca dispozițiile sale să fie executate și strict observate, să fi stat nepăsător și să fi permis ca legile cele mai esențiale să poată dilnic fi eludate prin simulațiuni frauduloase. Ast-fel, Curtea noastră supremă cu drept cuvânt a decis că incapacitatea străinilor de a dobândi imobile rurale (art. 7, § 5 Constit.) fiind de interes public și neputând fi eludată prin persoane interpușe capabile, o asemenea fraudă la prohibițiunea legii se poate dovedi, între părți, prin orice mijloace, și chiar prin jurământul decisoriu ⁽²²⁾.

Principiile mai sus expuse, după care părțile contractante nu pot stabili simulațiunea prin martori sau presupțiuni de cât atunci când vor avea un început de dovadă scrisă, au fost recunoscute prin decizia de mai sus a Curței din Turin, însă această decizie adaogă cu drept cuvânt că, în orice caz, dovada se poate în totdeauna face prin interogatorul sau jurământul decisoriu al părților.

Interogatorul tinzând, în adevăr, la provocarea unei mărturisiri judiciare, asemenea mărturisire face credință în lipsa orî cărui element de probă.

Cât pentru jurământul decisoriu, el fiind admisibil în orice soi de contestații (art. 1208), se înțelege că este admisibil și în materie de simulație.

D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE de CASAȚIE și JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 25 Ianuarie 1900

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Consilier

A. G. Loiso, agentul companiei de navigație „Egee” cu Ministerul de externe și Căpitania Portului Galați

Puterea executivă. — Statul român. — Actele puterii executive. — Acte de guvernământ și acte administrative. — Deosibire. — Responsabilitate. — Străini. — Străini

⁽²²⁾ Cas. rom. Dreptul No. 34 din 1879 și Bulet. Cas., S-a I, anul 1879, p. 502. Cpr. Trib. Teleorman, care dăce că prohibițiunea art. 7 din Constit. fiind de ordine publică, isbește de nulitate orice act care ar înfrânge-o și poate fi ridicată de judecători din oficiu. Dreptul No. 34 din 1897.

fără căpătăi. — Oprirea lor, de către guvern, de a intra în țară. — Ce fel de act este. — Dacă supune pe guvern la răspundere. — Dacă este contrariu legii din 1881 asupra străinilor și convenției consulare cu Italia din acelaș an. — (Art. 1, 2 și 6 din legea de la 7 Aprilie 1881; art. 9 din legea de la 13 Februarie 1894 pentru organizarea Ministerului de externe).

Actele puterii executive sunt sau acte de administrație sau acte de guvernământ, și ceea ce deosebete actul administrativ de actul de guvernământ este caracterul politic al acestuia, pentru care statul nu poate răspunde dinaintea juridicțiilor ordinare, și pentru care guvernul răspunde numai politicește, de vreme ce actul de administrație, fie chiar inspirat prin considerații de ordine politică, trebuie să fie conform și în limitele legilor, și supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor cari s'au abătut sau nu s'au conformat legilor în săvârșirea acelor acte.

Ast-fel, când Guvernul, prin Ministerul de externe, dă ordine de a se opri debarcarea și intrarea în țară a străinilor nedomiciliați în țară și fără căpătăi, și aceasta în scop de a apăra Statul în contra invasiunii de străini fără căpătăi, acest act este un act de guvernământ, pentru că este o măsură de siguranță a Statului, și întru cât nu există legi cari să mărginească dreptul Statului de a opri invasia de străini, chiar dacă prin măsura opririi s'ar atinge oare cari interese, nu are să răspundă Statul pentru faptul Ministerului de externe, care a ordonat oprirea. Numai din punctul de vedere al responsabilității politice s'ar putea discuta neutilitatea, neoportunitatea sau excesivitatea măsurii ordonate.

Tot ast-fel, o asemenea măsură nu poate fi nici în contra dispozițiilor legii din 7 Aprilie 1881 asupra străinilor, fiind-că această lege se aplică numai la străinii aflați în țară.

Nici convenția consulară din 1/13 Martie 1881, încheiată cu Italia, nu împiedică pe Stat de a opri intrarea în țară a străinilor fără căpătăi.

Decisiunea No. 19/900. — Respins recursul făcut de A. G. Loiso, agentul companiei de navigație „Egee” contra decisei Curței de apel din Galați S. I. No. 99/99 în proces cu Ministerul de externe și Căpitania Portului Galați.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-nul președinte N. Mandrea;

Pe d-nii avocați: T. Maiorescu și Filoti în dezvoltarea motivelor de casare.

Pe d-nul avocat Ionescu-Flămânda în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor 1, 2, 3 și 4 de casare invocate:

1. «Violarea prin rea interpretare a principiului de responsabilitate a Statului pentru pagubele pricinuite altuia pe nedrept. Curtea de fond admite că guvernul nu este responsabil pentru faptele de guvernământ propriu zise sau de administrațiune, luate într'un interes de ordine publică uită însă condiția esențială, că asemenea fapte de guvernământ sau de administrațiune să fie ele însăși conform cu legile și regulamentele Statului, pe care îl guvernează».

«Când însă faptele de guvernământ sau de admi-

nistrațiune, sub cuvânt de ordine publică, violează direct legile și regulamentele Statului, în paguba unui particular, responsabilitatea civilă rămâne întreagă față de acest particular, abstracție făcând de orî-ce altă responsabilitate publică, de oare-ce primul interes de ordine publică este respectarea propriilor legi și regulamente ale Statului».

2. «Violarea art. 1 și 6 din legea de la 7 Aprilie 1881 asupra străinilor, întru cât Ministerul de externe nu putea ca măsură preventivă, să expulzeze pe străinii din apele române, înainte de a fi putut aceștia compromite «prin purtarea lor» siguranța Statului».

3. «Violarea art. 2 din aceeași lege asupra străinilor, întru cât în orî-ce cas numai consiliul de miniștri, iar nu Ministerul de externe singur poate decide expulzarea unor străini».

4. «Violarea și rea interpretare a art. 9 din legea organică a Ministerului de externe, de la 13 Februarie 1894, întru cât Curtea de fond sub cuvânt că poliția Portului recunoaște Ministerului de externe dreptul de a lua măsuri cu violarea dispozițiilor exprese ale legii cum e între altele și alungarea vaporului Smyrni până în Marea Neagră».

Având în vedere că prin decizia Curței de apel din Galați se constată că vaporul *Smyrni*, al companiei Egee, fiind sub pavilion român, a fost oprit de a debarca 146 călători străini, fără căpătâi și fără mijloace de existență și care nu fuseseră mai înainte domiciliați în țară, și silit de a-i transporta înapoi; Că agentul companiei de navigație prin acțiunea intentată, a cerut ca Căpitania portului Galați și Ministerul de externe să fie condamnați la daune, rezultând dintr'un quasi-delict săvârșit de aceia, acțiune care a fost respinsă de tribunal și de Curtea de apel, prin decizia supusă recursului;

Având în vedere că motivele coprinse în decizia Curței de apel, de a descărca pe Stat de orî-ce răspundere pentru faptele funcționarilor, în speță, a Ministerului de externe, care a ordonat oprirea vasului, și a Căpitaniei care a executat ordinul, sunt că fapte de guvernământ său de administrație înlătură orî-ce responsabilitate; că măsura luată de Ministerul de externe, în virtutea căreia s'a oprit debarcarea acelor călători, a fost luată în interesul siguranței publice, pentru că ar fi fost pericol pentru ordinea publică, dacă li s'ar fi permis intrarea; că guvernul are dreptul a interzice intrarea străinilor de acel soi, și de oare ce Statul avea dreptul a lua măsuri, nu are a răspunde;

Considerând că actele puterii executive sunt sau acte de administrație sau acte de guvernământ; că această distincție nu numai în virtutea principiilor generale ale dreptului public, ci și prin natura lucrurilor în sine, fiind-că corespund la atribuții diferite ale puterii executive de a administra și de a guverna; că ceea-ce deosebesc actul de administrație de actul de guvernământ este caracterul politic al acestuia, pentru care Statul nu poate răspunde d'inaintea jurisdicțiilor ordinare, și pentru care guvernul răspunde numai politicește, de vreme ce actul de administrație inspirat chiar prin considerații de ordine politică, trebuie să fie conform și în limitele

legilor, și supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor cari s'au abătut sau nu s'au conformat legilor în săvârșirea acelor acte; că ast-fel, din acest punct de vedere, e greșit, când Curtea nu deosebesc actele de administrație de actele de guvernământ în sensul arătat;

Considerând că acum este a ști care e natura actului de care e vorba, adică oprirea debarcării călătorilor aduși de vaporul *Smyrni*, din cauză pentru că ar fi fost străini, nedomiciliați în țară și fără căpătâi; că întru cât scopul celui act era, precum constată Curtea de apel, de a apăra Statul în contra invasiunii de străini fără căpătâi, este un act de guvernământ, pentru că era o măsură pentru asigurarea siguranței Statului, că întru cât nu există legi care să mărginească dreptul Statului de a opri invazia de străini, chiar dacă prin măsura opririi s'ar atinge oare-cari interese, nu are să răspundă Statul pentru faptul Ministrului de externe, care a ordonat oprirea; și numai din punctul de vedere al responsabilității politice, s'ar putea discuta neutilitatea, neoportunitatea sau excesivitatea măsurii ordonate pentru Stat;

Considerând că nu se poate zice, că măsura de oprire ar fi contra dispozițiilor citate prin motiv art. 2 și 3 al legii asupra străinilor, fiind-că nu e vorba de străinii ce se afla în țară, la care de alt-fel se aplică legea asupra străinilor;

Considerând că asemenea nu poate fi vorba de violarea art. 9 al legii Ministerului de externe de oare-ce siguranța publică justificând oprirea debarcării străinilor aduși cu vasul *Smyrni*, acest vas având să-i înapoiască, administrația putea să supravegheze acel vas până la intrarea lui în mare, precum în speță a fost; ast-fel că toate motivele au a fi respinse ca neîntemeiate;

Asupra motivului al 5-lea:

5. «Violarea convenției consulare cu Italia din 1/13 Martie 1881, care conform circularilor Minist. de Justiție No. 8444 din 25 Mai 1885 și No. 4769 din 29 Martie 1897 se aplică și celor-l-alte State».

Considerând că nu se indică în ce privință s'ar fi violat convenția consulară cu Italia din 1/13 Martie 1881, că nu se articulează, și nici nu se putea articula că în virtutea acelei convenții Statul n'ar fi având dreptul de a nu primi străini fără căpătâi; și că așa fiind și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge.

Audiența de la 2 Februarie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Adolf Teitler și Procurorul general al Curței de apel din Iași.

Curtea cu jurați.—Suspendarea verdictului juraților.—Când se poate suspenda și de către cine.—Cum trebuie să fiă această suspendare.—(Art. 375 din pr. penală).

Suspendarea verdictului juraților în cazul prevăzut de art. 375 Pr. penală, este lăsată de legiuitor cu totul la facultatea Curții, și ea trebuie luată în mod spontan și fără ca nimeni să aibă dreptul de a o provoca, și trebuie să intervină imediat după citirea declarațiunii juriului.

Faptul însă că, după citirea verdictului, s'a dat

cuvântul procurorului pentru aplicarea pedepsei, precum și apărării, care s'a pronunțat asupra pedepsei, amintind Curții și prerogativele art. 375 din Pr. penală, nu poate face ca decisiunea de suspendare să nu fie valabilă, întru cât acea reamintire din partea apărării, nu poate fi considerată ca o provocare propriu zisă, și dacă reflecțiune din partea Curții a fost înainte și după citirea verdictului și a ascultării părții asupra aplicării pedepsei, această reflecție nu justifică a se zice că suspendarea n'a fost spontană.

Decisiunea No. 95/900.—Respins recursul făcut de Adolf Teitler și procurorul general al Curții de apel din Iași, contra decisei Curții cu jurați din Iași No. 77/99.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-nul consilier C. Ștefănescu.

Pe d. avocat Xenopol în combaterea motivelor din recursul procurorului general, declarând că nu susține recursul lui Teitler, neavând interes, precum și pe d. procuror general D. Alexandresco în concluziuni, conchidând la respingerea ambelor recursuri.

Deliberând,

Asupra motivelor din recursul d-lui procuror general : «Majoritatea Curții suspendând verdictul juraților a călcat dispozițiunile § 2 ale art. 375 pr. pen., după care nimeni n'are dreptul de a provoca măsura de suspendare a verdictului juraților, Curtea singură e în drept a lua această măsură și aceasta imediat după ce s'a dat prima citire verdictului condamnaților».

«Una din condițiunile cerute de art. 375 pr. pen. e spontaneitatea convingerei judecătorilor în nevinovăția acusatului; Că această convingere n'a fost spontană, reese din cele constatate de majoritatea Curții și anume, că îndată după citirea verdictului juriului, de către primul jurat, Curtea a intrat în deliberare asupra cesiunii de a vedea dacă e sau nu loc de a suspenda verdictul, și n'a ajuns la nici un rezultat, de vreme ce n'a dat nici o hotărâre. Curtea a chemat pe acusat în sedință, i s'a citit verdictul s'a dat cuvântul ministerului public, asupra aplicării pedepsei și asupra apărării, care pe cale indirectă a vorbit asupra necesității faptului imputat lui Teitler, cerând suspendarea verdictului și în urma acestei provocări, Curtea a pus în deliberare chestia, dacă aplică pedeapsa sau anulează verdictul. Deci nu se poate susține, că, suspendarea verdictului a fost pronunțată din oficiu cum cere art. 375 pr. pen.».

«Majoritatea Curții a călcat autoritatea lucrului judecat, căci din momentul ce decisiunea juraților a fost citită de grefier în public, și față de acusat, acea decizie, ca ori-ce hotărâre judecătorească definitivă, lega pe ministerul public, pe Curte și acusat».

«Că din această cauză implicit Curtea a călcat dispozițiunile art. 375 pr. pen., 386 al. I, 387 și 388 pr. pen.; în special a refuzat de a se rosti asupra rechișițiunilor noastre legale, de a se aplica art. 357 comb. cu 60 codul penal».

«Că conform art. 375 pr. pen. suspendarea nu se poate ordona de cât pentru cazul când se capătă convingerea că jurații s'au înșelat asupra fondului; Orî majoritatea Curții a aplicat acest articol fără nici un motiv, omițând a arăta că s'a convins din desbateri că jurații au comis o eroare în verdictul afirmativ dat în afacerea Teitler».

În ce privește recursul făcut de procurorul general al Curții de apel din Iași :

Văzând decisiunea Curții cu jurați din județul Iași supusă recursului :

Văzând și art. 375 pr. penală ;

Considerând că din dispozițiile art. 375 pr. pen., rezultă că suspendarea verdictului juraților în cazul prevăzut, este lăsată de legiuitor cu totul la facultatea Curții, că ea trebuie luată în mod spontană, și fără ca nimeni să aibă dreptul de a o provoca, și că în fine, ea trebuie să intervie imediat după citirea declarațiunei juriului ;

Considerând, în specie, că, de și suspensiunea s'a pronunțat după ce se citise verdictul în public, și în urma concluziunilor luate de ministerul public și a observațiunilor făcute de apărare, nu este mai puțin adevărat însă, că, după cum decisiunea constată, imediat după închiderea desbaterilor și a pronunțării verdictului de către primul jurat, Curtea a deliberat asupra cesiunii de suspendare ;

Că, mai înainte de a lua o decisiune definitivă în această privință, s'a citit verdictul în public, și s'a dat cuvântul apărării, care s'a pronunțat asupra pedepsei, amintind Curții și prerogativele ce ar acorda art. 375 din pr. pen., nu se poate zice că condițiile art. 375 procedura penală pentru validitatea decisei de suspendare n'ar fi fost observate și că n'ar fi valabilă decizia de suspendare, fiind că o provocare propriu zis nu este și nu se constată și că spontană este decizia și în împrejurările cauzei ;

Că dacă reflecțiunea din partea Curții a fost înainte și după citirea verdictului și a ascultării părții asupra aplicării pedepsei, această reflecție nu justifică a zice că n'a fost suspendare spontană, fiind că spontaneitatea nu exclude reflecția din partea Curții asupra verdictului de condamnare adus de jurați ;

Că, sub acest raport, decisiunea de suspendare fiind dată în mod regulat și conform cu textul de lege, recursul are a fi respins ;

Considerând că, în cât privește recursul făcut de Teitler, procuratorul său a declarat că nu-l susține, fiind fără interes :

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d-l procuror general D. Alexandresco, respinge, etc.

Observațiune. — Jurisprudența stabilită de Inalta Curte este conformă cu acea franceză (v. decizia C. de casație din Franca din 14 Oct. 1831). Tot în acest sens se pronunță și doctrina. Veđi Faustin Hélie, *Traité d'instruction criminelle*, VIII, p. 262, 263, No. 3812.

INFORMAȚIUNI

În ziua de 14 ale curente, Inalta Curte de Casație s-a II a respins, după o divergență, atât recursul părții civile cât și a procurorului general a Curții din București, în cauza duelului Filipescu-Lahovari, punând în principiu că marturii cari au asistat la un duel nu sunt pedepsiți în legislația noastră.

Recursul a fost susținut de d-nii avocați P. Grădișteanu și B. M. Missir, fiind combătut de d-nii M. Korné și B. Delavrancea. D-l procuror general D. Alexandresco a pus concluziuni pentru respingerea recursului. Vom publica în curând această însemnată decizie, care, pentru a doua oară, resolvă acest punct de drept.